

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/43/2024
Identifikačné číslo spisu:	1111237320
Dátum vydania rozhodnutia:	19.08.2025
Meno a priezvisko:	Mgr. Dušan Čimo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:1111237320.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Ľ. T., narodenej XX. B. XXXX, C., A. XXXX/X, zastúpenej advokátkou JUDr. Ivetou Balalovou, Bratislava, Ružová dolina 10, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná 1/ Okresný úrad Bratislava, Bratislava, Tomášikova 46, 2/ Slovenský pozemkový fond, Bratislava, Búdková 36 a 3/ Správa štátnych hmotných rezerv, Bratislava, Pražská 29, o vydanie dedičstva, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV (predtým na Okresnom súde Bratislava I) pod sp. zn. B1-19C/157/2011, na dovolanie žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 30. marca 2023 sp. zn. 10Co/68/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 17. októbra 2019 č. k. 19C/157/2011-1101 zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala na žalovanej vydania dedičstva po poručiťovi M. Z. S. M. K., L., narodenom XX. X. XXXX a zomrelom XX. Z. XXXX, naposledy bytom C., Ž. XX; ktoré reprezentovali majetkové hodnoty bližšie uvedené v žalobe (o. i. M. byt na XX. podlaží bytového domu súp. č. XXXXXX na Ž. V. XX v C. so spoluvlastníckymi podielmi na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a na pozemku, základný členský vklad v Stavebnom bytovom družstve Bratislava I, finančné prostriedky na účtoch v bankách, ďalšie nehnuteľnosti /pozemky/ v katastrálnom území D. a družstevné podielnické listy) a žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Súd prvej inštancie právne odôvodnil svoje rozhodnutie ustanoveniami § 34, § 35 ods. 1, § 37 ods. 1, § 476 ods. 1 a § 476b zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“). Podľa odôvodnenia rozsudku vychádzal z argumentácie žalobkyne, že poručiťel vyhotovil 17. februára 2006 závet, ktorým ju ustanovil za dedičku a podpísal ho za prítomnosti troch svedkov, pričom tento závet odovzdal do úschovy jednému zo svedkov P. Ľ. D.. Notár JUDr. Miroslav Pavlovič prejednávajúci dedičstvo po poručiťovi o tomto závete nemal vedomosť, P. D. následne podal na súd

návrh na prejednanie novoobjaveného majetku poručiteľa a v konaní o ňom, vedenom na notárskom úrade JUDr. Dagmar Hudecovej pod sp. zn. 2D/140/2011, Dnot 16/2011, odovzdal originál závetu. Keďže žalovaná v konaní o novoobjavenom majetku poručiteľa nenamietala absolútnu neplatnosť závetu, vyzvala ju žalobkyňa 8. júla 2011 na vydanie dedičstva. Súd prvej inštalácie žalobu zamietol, pretože závet považoval za neplatný právny úkon, ktorým nie je vyjadrená skutočná vôľa poručiteľa ustanoviť žalobkyňu za závetnú dedičku celého svojho majetku.

3. Krajský súd v Bratislave (ďalej tiež len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 30. marca 2023 sp. zn. 10Co/68/2020 podľa ustanovenia § 387 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) rozsudok súdu prvej inštalácie potvrdil a žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Podľa odvolacieho súdu súd prvej inštalácie vykonal dostatočné dokazovanie na posúdenie žalobkyňou uplatneného nároku a obrany žalovanej a zhodnotením výsledkov vykonaného dokazovania v súlade s ustanovením § 191 ods. 1 CSP dospel k správnym skutkovým záverom a vyvodil aj správny právny záver, že žalobkyňa sa v konaní nepodarilo preukázať, že je dedičkou M.. Z.. S.. M. K. L.. Konštatoval, že v odôvodnení rozsudku sa súd prvej inštalácie vysporiadal so všetkými okolnosťami, ktoré boli pre posúdenie veci a rozhodnutie podstatné, zaoberal sa argumentáciou sporových strán, všetky vykonané dôkazy starostlivo vyhodnotil z hľadiska ich dôveryhodnosti a presvedčivosti, odôvodnil svoje právne úvahy a prijal správne a logické závery, s ktorými sa odvolací súd stotožnil.

4. Proti takémuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej tiež len „dovolateľka“) dovolanie, ktoré odôvodnila ustanovením § 420 písm. e) CSP a navrhla, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V dovolaní namietala, že vo veci na odvolacom súde rozhodoval vylúčený sudca, čím došlo k porušeniu jej práva na správne obsadený súd. Navrhla tiež odklad vykonateľnosti napádaného rozhodnutia.

5. Dovolateľka uviedla, že na súde prvej inštalácie konala o žalobe ako zákonný sudca JUDr. Zuzana Kučerová. O jej odvolaní proti v poradí druhému rozsudku Okresného súdu Bratislava I vo veci bolo rozhodnuté rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 30. marca 2023 č. k. 10Co/68/2020-1201 senátom v zložení JUDr. Michaela Frimmelová, predseda senátu, sudca spravodajca, JUDr. Ayše Pružinec Eren, člen senátu a JUDr. Zuzana Kučerová, člen senátu. Podľa nej je nepochybné, že o odvolaní proti rozsudku okresného súdu na odvolacom súde konala a rozhodovala sudkyňa JUDr. Zuzana Kučerová, ktorá predtým ako zákonná sudkyňa zamietla žalobu. Týmto postupom odvolacieho súdu podľa dovolateľky došlo k porušeniu zásady vyjadrenej v ustanovení § 49 ods. 2 CSP v tom, že o jej odvolaní konal a rozhodoval vylúčený sudca, čím prišlo k porušeniu práva na správne obsadený súd a na spravodlivé konanie. V záhlaví napádaného súdneho rozhodnutia je nesprávne uvedený senát v zložení predsedníčka senátu JUDr. Michaela Frimmelová a členovia senátu JUDr. Ayše Pružinec Eren a JUDr. Valéria Kleinová, hoci na konci rozhodnutia (na strane 22), je uvedený senát v zložení JUDr. Michaela Frimmelová, predseda senátu, sudca spravodajca, JUDr. Ayše Pružinec Eren, člen senátu a JUDr. Zuzana Kučerová, člen senátu, a toto zloženie senátu v deň vyhlásenia rozhodnutia vyplýva aj z rozvrhu práce krajského súdu. Senát v uvedenom zložení je uvedený aj v osvedčovacej doložke na prvopise rozhodnutia, podľa ktorej prvopis rozhodnutia podpísali JUDr. Michaela Frimmelová, predseda senátu, sudca spravodajca, JUDr. Ayše Pružinec Eren, člen senátu a JUDr. Zuzana Kučerová, člen senátu.

6. Podaním z 22. júla 2024 dovolateľka doplnila dovolanie po vydaní opravného uznesenia z 11. júla 2024 sp. zn. 10Co/68/2020. Poukázala v ňom na bod 1. čl. II rozvrhu práce krajského súdu, podľa ktorého platí, že veci zrušené odvolacím súdom a vrátené súdu prvej inštalácie a znovu predložené na rozhodnutie o odvolaní o tom istom predmete rozhodovania sa zapisujú do súdneho registra tomu odvolaciemu senátu, ktorý vec zrušil, pod novú spisovú značku. Podľa nej nemalo byť jej dovolanie pridelené na rozhodnutie senátu 10Co, ale senátu 4Co. Namietala aj to, že jej nie je zrejmé, prečo napádaný rozsudok podpísala ako členka senátu JUDr. Valéria Kleinová, ak podľa rozvrhu práce odvolacieho súdu platného k 30. marcu 2023 členkou senátu 10Co nebola.

7. Žalovaná ponechala posúdenie prípustnosti dovolania a rozhodnutia o dovolacom návrhu na úvahe

dovolacieho súdu.

8. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo napádané rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), za splnenia podmienky stanovenej v § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP, časť vety pred bodkočiarkou) dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne je potrebné odmietnuť.

9. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

10. Dovolateľka uplatnila dovolací dôvod stanovený v § 420 písm. e) CSP tým, že namietala rozhodovanie vylúčenou sudkyňou v odvolacom konaní.

11. Podľa § 420 písm. e) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd.

12. Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ústavný zákon SNR č. 460/1992 v znení neskorších ústavných zákonov) zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom stanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde. Do obsahu práva na nestranný súd patrí aj to, aby rozhodnutia v konkrétnej veci boli výsledkom konania nestranného súdu, čo znamená, že súd musí každú vec prerokovať a rozhodnúť tak, aby voči účastníkom postupoval nezaujato a neutrálne, žiadnemu z nich nenadŕžal a objektívne posúdil všetky skutočnosti závažné pre rozhodnutie vo veci. Nestranný súd poskytuje všetkým účastníkom konania rovnaké príležitosti na uplatnenie všetkých práv, ktoré im zaručuje právny poriadok, pokiaľ súd má právomoc o takomto práve rozhodnúť (tu porovnaj II. ÚS 71/97 a III. ÚS 36/2011). Základné právo na prerokovanie a rozhodnutie veci nestranným súdom je v občianskom súdnom konaní zaručené prostredníctvom inštitútu vylúčenia sudcu z ďalšieho pojednávania a rozhodnutia pre zaujatosť. Nestrannosť sudcu sa definuje ako absencia predsudku alebo zaujatosti a treba ju skúmať z dvoch hľadísk, a to zo subjektívneho hľadiska nestrannosti, t. j. treba zistiť osobné presvedčenie sudcu, ktorý vo veci koná, a z objektívneho hľadiska nestrannosti, t. j. či sú poskytnuté dostatočné záruky na vylúčenie akejkoľvek pochybnosti v danom smere. Pri posudzovaní subjektívneho hľadiska nestrannosti sa predpokladá nestrannosť sudcu až do predloženia dôkazu opaku (Piersack v. Belgicko, rozsudok ESĽP z 1. októbra 1982).

13. Podľa § 49 CSP je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania sporu, ak so zreteľom na jeho pomer k sporu, k stranám, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní možno mať odôvodnené pochybnosti o jeho nezaujatosti (odsek 1). Vylúčený je i sudca, ktorý prejednával a rozhodoval ten istý spor na súde inej inštancie (odsek 2).

14. Žalobkyňa v dovolaní namietala, že v senáte odvolacieho súdu rozhodovala aj sudkyňa JUDr. Zuzana Kučerová, ktorá o veci rozhodovala na súde prvej inštancie.

15. Zmysel a účel právnej normy obsiahnutej v § 49 ods. 2 CSP spočíva okrem iného v rozvinutí princípu inštančnej oddelenosti konania na jednotlivých funkčne príslušných súdoch, ako záruky vnútornej nezávislosti súdnej sústavy a tým aj práva každého na spravodlivý proces. Vylúčenie sudcu podľa tohto ustanovenia súvisí s prvotnou skutočnosťou, že sudca spor (právnú vec) už prejednával a rozhodoval (v inej inštancii). Ak je daný tento dôvod vylúčenia sudcu, nie je potrebné ďalej hodnotiť, či z tohto dôvodu možno mať pochybnosti o jeho nezaujatosti.

16. Dovolací súd pri preskúmaní veci zo spisu zistil, že predsedníčka senátu 10Co po pridelení veci

přípisom z 22. novembra 2022 (č. l. 1192) oznámila predsedovi súdu zaujatosť členky senátu JUDr. Zuzany Kučerovej, ktorá vo veci konala ako sudkyňa súdu prvej inštancie. Predseda Krajského súdu v Bratislave uznesením z 9. decembra 2022 č. k. 10Co/68/2020-1193 vylúčil túto členku senátu 10Co z prejednávania a rozhodovania o veci a zároveň prikázal, aby v predmetnom spore bol namiesto nej pridelený do senátu, ako jeho člen, iný sudca občianskoprávneho kolégia krajského súdu pomocou technických a programových prostriedkov náhodným výberom. Následne bolo náhodným výberom 12. decembra 2022 (č. l. 1194) zmenené zloženie senátu 10Co a členkou senátu na prejednanie a rozhodnutie tejto veci sa stala JUDr. Valéria Kleinová (vybraná stanoveným a vyššie označeným spôsobom). Túto skutočnosť potvrdilo aj oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku (č. l. 1195), táto sudkyňa je uvedená aj v zápisnici z verejného vyhlásenia rozsudku (č. l. 1196), napádaného dovolaním a rovnako aj v záhlaví rozsudku (kde je ako členka senátu - o. i. - taktiež uvedená sudkyňa JUDr. Valéria Kleinová).

17. Dovolací súd musí dať za pravdu dovolateľke, že uvedenie JUDr. Zuzany Kučerovej, ako členky senátu, v závere rozsudku, ako aj podpísanie rozsudku sudkyňou JUDr. Zuzanou Kučerovou, nebolo správne. Odvolací súd však túto nesprávnosť na poslednej strane rozsudku opravil uznesením z 11. júla 2024 sp. zn. 10Co/68/2020 tak, že v časti označenia členov senátu namiesto JUDr. Zuzana Kučerová, člen senátu, vložil text JUDr. Valéria Kleinová, člen senátu, nakoľko zo záhlavia rozsudku a potvrdenia o pridelení veci príslušnému senátu bolo zrejmé, že členkou senátu bola (aj v čase rozhodovania napádaným rozsudkom) JUDr. Valéria Kleinová, ktorá nahradila ako členka senátu JUDr. Zuzanu Kučerovú vylúčenú z prejednávania a rozhodovania vo veci pre zaujatosť.

18. Zo súdneho spisu podľa dovolacieho súdu jednoznačne vyplýva, že predsedovi súdu bola oznámená zaujatosť sudkyne JUDr. Zuzany Kučerovej a predseda súdu o nej rozhodol. Podľa dovolacieho súdu tak nemohlo dôjsť k porušeniu ustanovenia § 49 CSP v konaní, čo namietala dovolateľka, nakoľko vo veci bol dodržaný postup stanovený pre riešenie situácie, ak bola vec pridelená zaujatému sudcovi. Sudkyňa spravodajkyňa oznámila dôvody zaujatosti JUDr. Zuzany Kučerovej, ktorá bola stálou členkou senátu 10Co a o jej vylúčení z konania bolo rozhodnuté podľa prislúchajúcich ustanovení CSP, preto nemohlo byť vo veci porušené právo na správne obsadený súd a s tým súvisiace právo na spravodlivé konanie.

19. V doplnení dovolania z 22. júla 2024 (v reakcii na vydanie opravného uznesenia z 11. júla 2024 sp. zn. 10Co/68/2020) dovolateľka namietala nesprávne obsadenie odvolacieho súdu, pretože odvolanie malo byť pridelené na rozhodnutie senátu 4Co, nie senátu 10Co, ak o prvom odvolaní podanom vo veci rozhodoval senát 4Co. Po zrušení veci odvolacím súdom a jej vrátení súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, odvolanie o tom istom predmete rozhodovania malo byť zapísané tomu odvolaciemu senátu, ktorý vec zrušil pod novú spisovú značku. Aj keď doplnenie dovolania bolo podané po uplynutí zákonnej lehoty na podanie dovolania, vzhľadom na to, že zmena rozsudku vykonaná opravným uznesením sa netýkala toho, že vo veci rozhodoval senát 10Co a dovolacie dôvody nebolo možné dopĺňať (§ 427 ods. 1 a § 434 CSP), dovolací súd pre komplexné posúdenie správnosti obsadenia odvolacieho súdu uvádza, že podľa Rozvrhu práce Krajského súdu v Bratislave na rok 2020 účinného k 1. júnu 2020 (rozvrh práce je verejne prístupný na stránke ministerstva spravodlivosti), teda aj v čase predloženia veci na rozhodnutie o odvolaní (6. augusta 2020) bol senát 10Co zložený zo sudcov JUDr. Ayše Pružinec Eren, JUDr. Michaely Frimmelovej a JUDr. Zuzany Kučerovej. Dovolací súd sa oboznámil aj s rozvrhom práce Krajského súdu v Bratislave účinným k 13. marcu 2015, kedy bola vec predložená na rozhodnutie o prvom odvolaní (23. marca 2015) a zistil, že v senáte 4Co, do ktorého bolo zapísané prvé odvolanie vo veci, bola predsedníčkou senátu JUDr. Valéria Kleinová a členkami senátu JUDr. Michaela Frimmelová a Mgr. Ingrid Degmová Pospíšilová.

20. Podľa Všeobecných zásad rozvrhu práce Krajského súdu v Bratislave z roku 2020, platných pre občianskoprávne, správne a obchodnoprávne kolégium „veci zrušené odvolacím súdom a vrátené súdu I. inštancie a znovu predložené na rozhodnutie o odvolaní o tom istom predmete rozhodovania sa zapisujú do súdneho registra tomu odvolaciemu senátu, ktorý vec zrušil, pod novú spisovú značku. V prípade, že tento sudca alebo senát vybavuje už len agendu iného súdneho registra (napr. z dôvodu preloženia na iné kolégium), alebo je do jeho súdneho oddelenia nápad zastavený, vec bude pridelená náhodným výberom

pomocou technických a programových prostriedkov schválených Ministerstvom spravodlivosti SR“ (článok IV. odsek 4) a „ak nemožno vec zapísať podľa odsekov 4 až 9 pôvodnému senátu, pretože senát v pôvodnom zložení neexistuje, pridelia sa senátu, v ktorom je podľa rozvrhu práce zaradený sudca, ktorý bol určený ako spravodajca pôvodného senátu.“ (odsek 10). Dovolací súd preto považuje na nepochybné, že odvolací súd postupoval v zmysle uvedených zásad rozvrhu práce, pretože senát v pôvodnom zložení už neexistoval a spis tak bol pridelený do senátu, do ktorého bola zaradená pôvodná sudkyňa spravodajkyňa JUDr. Michaela Frimmelová.

21. Ak teda dovolací súd už vyššie opísaným šetrením zistil, že o odvolaní podanom v tejto veci na odvolacom súde nerozhodovala sudkyňa JUDr. Zuzana Kučerová, ktorá bola podľa ustanovenia § 49 ods. 2 CSP vylúčená (keďže spor prejednávala a rozhodovala na súde prvej inštancie); odvolací súd spôsobom uvádzaným v ustanovení § 420 písm. e) CSP a namietaným dovolaním žalobkyne nepochybil.

22. Na základe uvedeného nutné preto bolo dospieť k záveru, že žalobkyňa neopodstatnene namietala vadu v konaní uvádzanú v ustanovení § 420 písm. e) CSP a dovolanie preto muselo byť odmietnuté (ako neprípustné) podľa ustanovenia § 447 písm. f) CSP.

23. Pre úplnosť sa žiada uviesť tiež, že dovolací súd nezistil splnenie podmienok pre odklad vykonateľnosti dovolaním napádaného rozhodnutia podľa ustanovenia § 444 ods. 1 CSP a v súlade so svojou ustálenou súdnou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

24. Rozhodnutie o trovách dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

25. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.